

Energieproject A6 zon Lelystad

Deelrapport MER cultuurhistorische waarden

Ministerie van Klimaat en Groene Groei

22 oktober 2025

Project
Opdrachtgever

Energieproject A6 zon Lelystad
Ministerie van Klimaat en Groene Groei

Document
Status
Datum
Referentie

Deelrapport MER cultuurhistorische waarden
Definitief 02
22 oktober 2025
140781/25-016.491

Projectcode
Projectleider
Projectdirecteur

140781
W. Claus MSc
Drs. M.J. Schilt

Auteur(s)
Gecontroleerd door
Goedgekeurd door

B. Broekert BSc
J.J.J. Geven MSc
W. Claus MSc

Paraaf

Adres

Witteveen+Bos Raadgevende ingenieurs B.V. | Deventer
K.R. Poststraat 100-3
Postbus 186
8440 AD Heerenveen
+31 (0)513 64 18 00
www.witteveenbos.com
KvK 38020751

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Witteveen+Bos is gecertificeerd op basis van ISO 9001.
© Witteveen+Bos

Niets uit dit document mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt in enige vorm zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Witteveen+Bos, noch mag het zonder dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd, behoudens schriftelijk anders overeengekomen. Tekst- en datamining van (delen van) dit document, evenals enige verwerking of reproductie ervan door middel van kunstmatige intelligentie technologieën is uitdrukkelijk niet toegestaan, behoudens schriftelijk anders overeengekomen. Dit document (of delen ervan) mag niet worden veeleenvoudigd en/of anderszins worden gebruikt op enigerlei wijze voor het trainen van kunstmatige intelligentie technologieën, behoudens schriftelijk anders overeengekomen. Witteveen+Bos aanvaardt geen aansprakelijkheid voor enigerlei schade die voortvloeit uit of verband houdt met het wijzigen van de inhoud van het door Witteveen+Bos geleverde document.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doel van het deelrapport	6
1.3	Leeswijzer	6
2	AANPAK EN UITGANGSPUNTEN	7
2.1	Inleiding	7
2.2	Wetgeving, beleid en richtlijnen	7
2.3	Studiegebied	8
2.4	Aanpak van het onderzoek	9
3	HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE SITUATIE	11
3.1	Inleiding	11
3.2	Huidige situatie	11
3.3	Autonome ontwikkelingen	16
4	EFFECTEN VAN HET DE BASISVARIANT (VKA) EN DE (INRICHTINGS)VARIANTEN	18
4.1	Specifieke kenmerken van het ontwerp voor het thema cultuurhistorische waarden	18
4.2	Cultuurhistorische waarden	21
	4.2.1 Beschrijving van de effecten	21
	4.2.2 Beoordeling van de effecten	22
4.3	Samenvatting effecten	22
5	MITIGATIE EN COMPENSATIE	23
5.1	Inzet van maatregelen	23
	5.1.1 Cultuurhistorische waarden	23
5.2	Effectbeoordeling na toepassen maatregelen	24

6	MONITORING EN EVALUATIE	25
6.1	Leemten in kennis	25
6.2	Monitoring	25
6.3	Evaluatie	25
	Laatste pagina	25
	Bijlage(n)	Aantal pagina's
	-	

INLEIDING

Rijkswaterstaat en Waterschap Zuiderzeeland werken samen aan het Energieproject A6 zon Lelystad: het realiseren van zonne-energie langs de A6 van aansluiting 8 tot aan de Ketelbrug. De verbreding van de A6 tussen Almere-Oostvaarders en Lelystad en de versterking van de IJsselmeerdijk vormen hiervoor de aanleiding. Rijkswaterstaat en Waterschap Zuiderzeeland gaan het Energieproject A6 zon Lelystad uitvoeren samen met het Ministerie van Klimaat en Groene Groei, het bevoegd gezag.

Voorliggend document betreft het deelrapport effectbeoordeling cultuurhistorische waarden voor het Energieproject A6 zon Lelystad. Dit document geeft inzicht in de effecten van de mogelijke alternatieven voor de aanleg van zonnepanelen langs de snelweg A6 aansluiting 8 tot aan de Ketelbrug, beschouwd vanuit cultuurhistorische waarden.

1.1 Aanleiding

Rijkswaterstaat bereidt de verbreding van de A6 tussen Almere-Oostvaarders en Lelystad voor, waarbij de weg wordt uitgebreid van 2x2 naar 2x3 rijstroken. Dit initiatief begon in 2017 met een verkenning door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, gevolgd door een planuitwerkingsfase.

Parallel hieraan vroeg de provincie Flevoland in 2017 aan de toenmalige ministeries van Infrastructuur en Waterstaat en Economische Zaken en Klimaat om de mogelijkheden te onderzoeken voor het opwekken van hernieuwbare energie langs de A6. Dit leidde tot het 'Energieproject A6 zon Lelystad', dat onderdeel werd van het pilotprogramma 'Hernieuwbare energie op Rijksgrond' (HER). Dit programma, dat eind 2023 afliep, had als doel Rijksgrond beschikbaar te stellen voor hernieuwbare energie, in lijn met het Klimaatakkoord van 2019.

Het Energieproject is nu opgenomen in het vervolgprogramma 'Opwek van Energie op Rijksvastgoed' (OER) van het toenmalige ministerie van Economische Zaken en Klimaat (nu Ministerie van Klimaat en Groene Groei), dat de uitvoering van de Regionale Energiestrategieën (RES) ondersteunt. Het doel van de RES is om in 2030 minimaal 35 TWh duurzame elektriciteit op land te produceren. Het Energieproject A6 zon Lelystad is één van de energieprojecten die vanuit de HER is opgenomen in het programma OER. Het traject volgt de A6 van aansluiting 8 Almere-Oostvaarders tot aan de Ketelbrug, zie afbeelding 1.1.

Daarnaast werkt Waterschap Zuiderzeeland aan de versterking van de IJsselmeerdijk tussen Lelystad-Noord en de Ketelbrug, die in 2018 werd afgekeurd op basis van waterveiligheidsnormen. Dit project, dat streeft naar een klimaatneutrale dijk, biedt ook kansen voor duurzame energieopwekking en wordt daarom geïntegreerd in het Energieproject A6 zon Lelystad.

De uitgebreide aanleiding van het Energieproject A6 zon Lelystad en het proces zijn te vinden in het hoofdrapport MER.

Afbeelding 1.1 Plangebied Energieproject A6 zon Lelystad

Doelstelling

Het Energieproject A6 zon Lelystad heeft als doel om het beschikbare areaal van RWS en Waterschap Zuiderzeeland langs de A6 optimaal te benutten voor de opwek van zonne-energie, zonder negatieve effecten op de kerntaken van Rijkswaterstaat en Waterschap Zuiderzeeland en met een belangrijke plek voor landschappelijke waarden in het ontwerp.

1.2 Doel van het deelrapport

In dit deelrapport worden de effecten beschreven van de aanleg van zonnepanelen langs de A6 op het thema cultuurhistorische waarden tussen aansluiting 8 Almere Oostvaarders tot aan de Ketelbrug. In het deelrapport staan alle uitgangspunten die van toepassing zijn op het thema cultuurhistorische waarden. Tevens staat in dit deelrapport alle informatie die specifiek voor dit thema van belang is. Voor een algemene toelichting op het project en de algemene uitgangspunten wordt verwezen naar het hoofdrapport MER.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de uitgangspunten voor het thema cultuurhistorische waarden beschreven. Tevens wordt in dit hoofdstuk de relevante wet- en regelgeving uiteengezet en wordt de opzet van het onderzoek bepaald. Daarna wordt in hoofdstuk 3 de huidige situatie in beeld gebracht. In dit hoofdstuk komen ook de autonome ontwikkelingen aan bod die invloed hebben op het thema cultuurhistorische waarden.

In hoofdstuk 4 wordt gestart met het thematische onderzoek. De effecten van de aanleg van zonnepanelen langs de A6 op het thema cultuurhistorische waarden worden hier in beeld gebracht. In dit hoofdstuk vindt ook de eerste beoordeling van de effecten plaats. In hoofdstuk 5 worden mitigerende en compenserende maatregelen benoemd, die een positief effect kunnen hebben op de effecten van de aanleg van zonnepanelen langs de A6. Tot slot komen in hoofdstuk 6 de leemten in kennis aan bod, waarbij ook het onderzoek wordt geëvalueerd.

2

AANPAK EN UITGANGSPUNTEN

2.1 Inleiding

In deze paragraaf worden de uitgangspunten bepaald voor het thema cultuurhistorische waarden. Daarnaast wordt de onderzoeksmethodiek beschreven en wordt het beoordelingskader vastgesteld.

2.2 Wetgeving, beleid en richtlijnen

Tabel 2.1 geeft een overzicht van de actuele wet- en regelgeving met betrekking tot het thema cultuurhistorische waarden. Alle overige richtlijnen, zoals handboeken en werkwijzers, zijn opgenomen in tabel 2.2.

Tabel 2.1 Wettelijk en beleidskader

Beleidsstuk/wet	Vastgestelde datum	Uitleg en relevantie
Besluit kwaliteit leefomgeving	geldend van 21-12-2024	Paragraaf 5.1.5.5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Cultureel erfgoed en werelderfgoed) is van toepassing op een projectbesluit dat wordt vastgesteld door een van Onze Ministers. In deze paragraaf worden regel gesteld met betrekking tot de bescherming van het behoud van cultureel erfgoed.
Omgevingsverordening Flevoland	01-01-2025	In de omgevingsverordening staan regels en voorschriften die de inrichting en het gebruik van de fysieke leefomgeving sturen. Hierbij krijgt cultuurhistorie een plek in het hoofdstuk 'Bescherming landschap'. Bij de stukken m.b.t. schaliegas en windenergie worden regels beschreven voor behoud en compensatie van cultuurhistorische waarden.
Omgevingsprogramma Flevoland	01-01-2024	Het Omgevingsprogramma is een verdere uitwerking van wat de provincie belangrijk vindt en wil doen om te zorgen voor een goede leefomgeving. Hierin staat beschreven wat het te voeren beleid is en welke maatregelen of acties we nemen om onze doelstellingen te kunnen bereiken. Dit kan gaan over bijvoorbeeld de ontwikkeling, het

Beleidsstuk/wet	Vastgestelde datum	Uitleg en relevantie
		gebruik en beheer van onder andere wegen, natuur en bodem: de fysieke leefomgeving. De cultuurhistorische en landschappelijke kern- en basiskwaliteiten zijn opgenomen in de Cultuurhistorische Waardenkaart van de provincie. Deze kwaliteiten wil de provincie behouden en inzetten bij nieuwe ontwikkelingen, zodat zij een bijdrage leveren aan de ruimtelijke kwaliteit.
Erfgoednota Lelystad	n.t.b.	De erfgoednota van de gemeente Lelystad beschrijft het erfgoedbeleid van de gemeente, met visie, ambities en speerpunten voor behoud en ontwikkeling van erfgoed. Ze bevat plannen voor educatie, participatie en ruimtelijke inpassing van erfgoed. Daarnaast vormt de nota de basis voor praktische uitvoering en samenwerking met bewoners en partners.

Tabel 2.2 Aanvullende richtlijnen

Kader	Vastgestelde datum	Uitleg en relevantie
Programma Landschap van de Toekomst	2021	In het Programma Landschap van de Toekomst staan de visie en ambities, handvatten en uitvoeringsprogramma voor hoge ruimtelijke kwaliteit beschreven voor de provincie Flevoland. De relevante elementen m.b.t. cultuurhistorie die ook in dit MER-deelrapport worden behandeld, komen in grote lijnen ook terug in het programma. Het programma geeft richting aan alle ontwikkelingen in Flevoland, en behoort daarmee tot het vigerende beleid. Het programma is zelfbindend en heeft op zichzelf geen juridische doorwerking. Het programma is daarmee richtinggevend.

2.3 Studiegebied

Het plangebied is weergegeven in het hoofddrapport MER. Het studiegebied voor het thema cultuurhistorische waarden is het maximale gebied dat moet worden onderzocht voor dit thema. Op afbeelding 2.1 is het studiegebied voor het thema cultuurhistorische waarden te zien.

Afbeelding 2.1 Plangebied Energieproject A6 zon Lelystad

2.4 Aanpak van het onderzoek

Beoordelingskader

In tabel 2.3 is het beoordelingskader voor het thema cultuurhistorische waarden opgenomen. Onder tabel 2.3 zijn voor de verschillende beoordelingsaspecten de criteria opgenomen op basis waarvan het thema cultuurhistorische waarden beoordeeld wordt.

Tabel 2.3 Beoordelingskader thema cultuurhistorische waarden

Thema	Beoordelingscriteria	Methode
Cultuurhistorische waarden	Cultuurhistorische waarden, bestaande uit de historisch geografische waardevolle elementen.	Op basis van analyse naar ruimtelijke uitwerking van onderzoeksalternatieven, ondersteund met bureaustudie (kaartstudie en bronnenonderzoek).

Cultuurhistorische waarden

Voor het thema cultuurhistorische waarden worden de effecten van de voorgenomen ontwikkelingen op de kenmerkende de beleefde, fysieke en inhoudelijke kwaliteit van aanwezige cultuurhistorisch waardevolle elementen beoordeeld aan de hand van historische geografie. Historische geografie gaat over onderzoek van het cultuurlandschap, bijvoorbeeld waterwegen en verkavelingspatronen.

Naast historische geografie, zijn ook de aspecten historische stedenbouwkunde en groen erfgoed beschouwd. Historische (steden)bouwkunde gaat over onderzoek van gebouwd erfgoed, zoals rijks- en gemeentelijk beschermde monumenten, en stedelijke structuren (wegenpatroon, oriëntatie en samenhang bebouwing, beplanting en infrastructuur). Groen erfgoed is de verzamelnaam voor historische groenaanleggen zoals tuinen, parken, woonwijken, verdedigingswerken, begraafplaatsen, buitenplaatsen en landgoederen. Omdat voor deze twee aspecten geen voorbeelden zijn geïdentificeerd binnen het plangebied, zullen in deze cultuurhistorie-effectbeoordeling enkel historisch geografische elementen worden behandeld. Wanneer er gesproken wordt van cultuurhistorische waarden in brede zin, wordt er dus gedoeld op historisch geografische waarden.

De historisch geografisch waardevolle elementen worden beschreven en beoordeeld op basis van de beleefde, fysieke en inhoudelijke kwaliteit. Onder beleefde kwaliteit worden de herinnerbaarheid (verbondenheid of associatie met een feitelijke of toegeschreven gebeurtenis of kwaliteit) en de zichtbaarheid van een element verstaan. De laatstgenoemde, zichtbaarheid, wordt ondervangen in het deelrapport ruimtelijke kwaliteit als belevingswaarde, en zal in dit deelrapport niet worden beschreven om

een dubbeltelling te voorkomen. Onder fysieke kwaliteit wordt de gaafheid (mate van authenticiteit en intactheid) van een element geschaard. Tot slot heeft de inhoudelijke kwaliteit te maken met de zeldzaamheid, de informatiewaarde, de ensemblewaarde (samenhangendheid) en representativiteit van een element. Aan de hand van deze parameters zal de effectbeoordeling op het aspect cultuurhistorische waarden plaatsvinden.

Voor de beschrijving van de huidige situatie vindt een beknopt kaarten- en bronnenonderzoek plaats. Bronnen die worden geraadpleegd voor het thema cultuurhistorie zijn de Erfgoedatlas RCE, Topotijdreis, Panorama Landschap, Programma Landschap van de Toekomst, de cultuurhistorische waardenkaart van de provincie Flevoland en het Flevolands erfgoedprogramma 'Erfgoed van de toekomst'.

Om de effecten van de voorgenomen ontwikkelingen op de voor historische geografie waardevolle elementen inzichtelijk te maken worden de varianten op basis van een plus- en min-schaal beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie. Deze schaal wordt gebruikt voor zowel de wettelijk beschermde als niet wettelijk beschermde cultuurhistorische waarden. Tabel 2.4 laat de beoordelingsschaal voor het criterium 'effecten op cultuurhistorische waarden' zien.

Tabel 2.4 Beoordelingsschaal voor cultuurhistorische waarden

Score	Oordeel ten opzichte van de referentiesituatie
++	zeer negatief, sterke verslechtering van kenmerkende de beleefde, fysieke en inhoudelijke kwaliteit van historisch geografische waardevolle elementen.
+	negatief, verslechtering van kenmerkende de beleefde, fysieke en inhoudelijke kwaliteit van historisch geografische waardevolle elementen.
0	neutraal, geen effect op kenmerkende de beleefde, fysieke en inhoudelijke kwaliteit van de historisch geografische waardevolle elementen.
-	positief, verbetering van kenmerkende de beleefde, fysieke en inhoudelijke kwaliteit van de historisch geografische waardevolle elementen.
--	zeer positief, sterke verbetering van kenmerkende de beleefde, fysieke en inhoudelijke kwaliteit van de historisch geografische waardevolle elementen.

3

HUDIGE EN TOEKOMSTIGE SITUATIE

3.1 Inleiding

In deze paragraaf zijn de huidige en de toekomstige situatie beschreven met betrekking tot het thema cultuurhistorische waarden. De algemene omschrijving is opgenomen in het hoofdrapport MER. In dit hoofdstuk komen alleen de aspecten aan bod die van specifiek belang zijn voor cultuurhistorische waarden.

3.2 Huidige situatie

De beschrijving van de huidige situatie voor het thema cultuurhistorische waarden is omschreven aan de hand van de criteria uit paragraaf 2.4. Per criterium is in onderstaande paragrafen beschreven welke huidige aspecten hier invloed op hebben en wat deze invloed is.

De A6 ligt gesitueerd aan de westelijke grens van de Flevopolder; voor het grootste deel in Zuidelijk Flevoland en in het bovenste gedeelte in Oostelijk Flevoland. Voor de beschrijving van de cultuurhistorische waarden in het plangebied zal eerst ingegaan worden op de provinciebrede ontwikkeling van Flevoland, waarna in aflopend schaalniveau de cultuurhistorische waarden zullen worden behandeld.

Beknopte geschiedenis

In de laatste fase van de laatste ijstijd was het latere Zuiderzeegebied een zandvlakte met voorlopers van rivieren zoals de Vecht en IJssel. Na de ijstijd, in het Holoceen, werd het klimaat warmer en ontstond er een delta met een gevarieerd landschap dat aantrekkelijk was voor jagers-verzamelaars en later landbouwers die zich op de rivierduinen vestigden. Door de stijgende zeespiegel in de Bronstijd werd het gebied te nat, en de bewoners trokken naar hogere gronden. Het Flevomeer vormde zich, omgeven door moerassen, en deze situatie bleef tot circa het eerste millennium na Christus. Archeologische resten zijn goed bewaard gebleven en kwamen naar boven bij drooglegging, onder andere bij Swifterbant.

Het Flevomeer (*Lacus Flevo*; vliestroom) stond in de Romeinse tijd via een brede geul met de Noordzee in verbinding. Later ging dit meer het Almere ('groot meer', of mogelijk 'meer vol paling') heten. Door de ontginning van de veengebieden die dit meer omzoomden en de bodemdaling die hiermee gepaard ging, werd het omliggende gebied kwetsbaar voor overstromingen. Door de Allerheiligenvloed in 1170 werden grote delen van het veenland weggeslagen. Het water won steeds meer aan territorium, en zo ontstond wat bekend zou komen te staan als de Zuiderzee.

De eerste plannen voor de drooglegging van de Zuiderzee dateren uit de 17e eeuw. Deze waren echter technisch niet haalbaar. In de 19e eeuw werden opnieuw plannen gemaakt. De technische mogelijkheden waren toegenomen door de toepassing van stoommachines. Na een moeizame start zorgden de Eerste Wereldoorlog (die de mogelijkheid tot eigen voedselvoorziening onderstreepte) en de stormvloed van 1916 voor genoeg draagvlak om de plannen van ir. Cornelis Lely, die in 1891 al op de plank lagen, bij wet tot uitvoering te brengen. In 1932 werd de Afsluitdijk aangelegd waardoor de Zuiderzee in het IJsselmeer veranderde. Achtereenvolgens vielen de Wieringermeer (1930), de Noordoostpolder (1942) - die ook de eilanden Schokland en Urk omvatte - en Oostelijk- (1957) en Zuidelijk Flevoland (1968) droog. In 1986 werd Flevoland als provincie opgericht.

Historische geografie

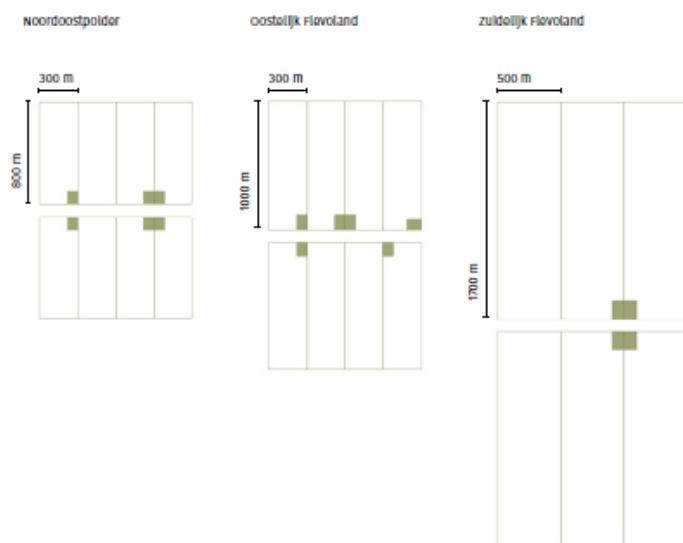
Verkaveling en hoofdstructuur

Oostelijk- en Zuidelijk Flevoland zijn sterk met elkaar verbonden, maar zien er niet hetzelfde uit. Enerzijds omdat iedere droogmakerij werd ingericht naar de nieuwste technologische, agrarische, economische en sociale inzichten, anderzijds omdat men leerde van de ervaringen die men opdeed bij de inrichting van de voorgaande droogmakerijen. Waar de Noordoostpolder nog was opgezet zodat elke bewoner op fietsafstand van voorzieningen kwam te wonen, maakte de toegenomen mobiliteit (autobezit) in de jaren '50 een dergelijk fijnmazige inrichting overbodig voor de Oostelijke en Zuidelijke Flevopolder. Daarom bleef het in Oostelijk Flevoland bij drie dorpen, in plaats van de geplande elf. Daarnaast was er door de voortgaande mechanisatie van de landbouw een steeds grootschaliger verkavelingspatroon mogelijk. Het centrum van Oostelijk Flevoland bleef vrij van dorpen. Zodoende ontstond daar de grootste aaneengesloten oppervlakte landbouwgrond, terwijl bossen en andere recreatieve voorzieningen aan de randen van de polder te vinden waren. Bij de aanleg van Zuidelijk Flevoland besloot men op dit stramien voort te borduren: het centrum van de nieuwe polder werd als landbouwgebied ingericht, de andere functies, zoals de bossen, werden in de randen ondergebracht, alsmede de nieuwe stad Almere en het dorp Zeewolde.

Het definitieve Verkavelingsplan van de Noordoostpolder dateert van 1942. Daarin werd een kavel van 300 bij 800 meter (24 hectare) als optimaal ervaren. De toenmalige drainagetechniek stond een maximale kavelbreedte van 300 meter toe, zodoende is de Noordoostpolder op die wijze ingericht. De mechanisatie in de jaren 50 en 60 zorgde voor een andere inrichting van Oostelijk Flevoland. De kavelgrootte nam toe tot zo'n 45 ha. De schaalvergroting en van landbouw en mobiliteit zette bij de ontwikkeling van Zuidelijk Flevoland echt door. De kavelgrootte kon daardoor wel 60 ha groot worden, bijna drie keer zo groot als in de Noordoostpolder. Kleine dorpen kregen in dit ontwerp geen kans meer: het grote Almere en het kleinere Zeewolde waren voldoende voor deze polder.

Elke polder is daarmee een fysieke weerspiegeling van de maatschappelijke en (landbouw)technologische stand van zaken tijdens de periode van aanleg. De verkaveling wordt tot op de dag van vandaag gehandhaafd. Dit geeft de verkavelingspatronen een hoge beleeft (verbondenheid met inpoldering), inhoudelijke (onderlinge samenhang, representativiteit voor periode, informatiewaarde) én fysieke (intact) kwaliteit.

Afbeelding 3.1 Kavelgroottes in de verschillende polders. Bron: Programma Landschap van de Toekomst (2021)

De A6 is een unieke landschappelijke, 'geësceneerde' snelweg. De weg is in de jaren '70 zo ontworpen dat deze - rijdend over de weg - de kwaliteiten van het omliggende landschap toont en versterkt. Bij de inrichting werd gewerkt met begrippen als rust, afwisseling, herkenbaarheid en oriëntatie. Als snelweg door het nieuwe land kon dit principe in zijn ultieme vorm worden uitgewerkt. In de loop der tijd zijn de 'open scènes' door natuurontwikkeling en stedelijke uitbreiding afgenomen, maar de originele principes houden grotendeels stand. Als embleem van de landschapsinrichting in die tijd, met relatief weinig veranderingen, hebben de weg en haar directe omgeving een hoge beleefde (verbondenheid, de inrichting van de polder), inhoudelijke (samenhang met landschap) én fysieke (intact) kwaliteit.

[illegible]

Per polder is een dragende hoofdstructuur aan te wijzen die voortkomt uit het specifieke polderconcept. Met dit concept als hoofdgedachte werd beoogd sturing te geven aan de inrichting van het landschap. In Oostelijk Flevoland zijn dit de polderparkwegen; deze verbinden het oude land met de polder en dienen als belevingsassen. Bij verschillende wegen zijn onderscheidende ontwerpprincipes toegepast, met een eigen profiel en laanbeplanting. De A6 doorkruist de Larserweg (verwijzend naar het nooit gerealiseerde dorp Larsen), die deel uitmaakt van het 'hart' van de polderparkwegen. Kenmerkend voor deze hoofdwegen is dat ze parallel lopen aan de hoofdwaterwegen. Hierdoor zijn brede en interessante profielen ontstaan met veel ruimte voor beplanting. De profielen worden opgebouwd uit een vaart, een brede dichte bosstrook (singel), open royale wegbermen. En vervolgens een losse bomenrij. De plek van doorkruising is bij onderstaande afbeelding aangegeven.

Afbeelding 3.3 De polderparkwegen van de Oostelijke Flevopolder. Bron: Programma Landschap van de Toekomst (2021)

In Zuidelijk Flevoland vormt het poldercarré van laanbeplantingen dat het open middengebied omsluit de hoofdstructuur. Hierdoor zijn brede en interessante profielen ontstaan met veel ruimte voor beplanting. De profielen worden opgebouwd uit een vaart, een brede dichte bosstrook (singel), open royale wegbermen, en vervolgens een losse bomenrij. Ook hier zijn de wegen met eigen profielen en beplantingsprincipes vormgegeven. De A6 heeft zicht op de Ibisweg, die zich samen met de Kievitsweg onderscheidt door een dubbele bomenrij aan één zijde.

Afbeelding 3.4 Het poldercarré van de Zuidelijke Flevopolder. Bron: Programma Landschap van de Toekomst (2021)

De genoemde wegen hebben als dragende structuur de basis gevormd voor verdere inrichting en hebben als inherent onderdeel van de specifieke polderconcepten een hoge beleefde (verbondenheid, de inrichting

van de polder) en inhoudelijke (samenhang met landschap). Ze zijn stuk voor stuk nog intact, zowel de structuur als de beplanting. Ook de fysieke kwaliteit is daarmee hoog te noemen.

Lage Vaart

Het hoofdwaterwegennet van Flevoland wordt grotendeels gevormd door de Hoge Vaart en de Lage Vaart. Deze vaarten waren de eerste ontwerpingrepen en zijn niet alleen bepalend geweest voor de uitwerking en inpassing van de verschillende ideeën voor het inrichten van de Flevopolder, maar waren als primaire ontwateringsstructuren onmisbaar voor de inpoldering. Ze hebben daarmee een grote inhoudelijke kwaliteit. De A6 volgt grotendeels de Lage Vaart. Deze is door opgaande beplanting echter op dit moment niet zichtbaar vanaf de A6.

Dijken

Onmisbaar bij de inpoldering is naast de aanleg van vaarten uiteraard ook de bedijking van het in te polderen gebied geweest. De Oostelijke Flevopolder wordt in het westen begrensd door de IJsselmeerdijk en in het zuiden door de Knardijk. De IJsselmeerdijk beschermt Oostelijk en Zuidelijk Flevoland tegen overstromingen vanuit het IJsselmeer. De Knardijk vormt vandaag de dag de grens tussen Oostelijk en Zuidelijk Flevoland. Deze polders werden na elkaar gerealiseerd waardoor de Knardijk aanvankelijk een waterkerende functie had. Sinds het gereedkomen van Zuidelijk Flevoland is er een bijzondere situatie ontstaan. De Knardijk grenst aan beide zijden aan land. Behalve dat zij de historische scheiding tussen Oostelijk en Zuidelijk Flevoland vormt, brengt de Knardijk ook een waterstaatkundige compartimentering van de Flevopolder tot stand. De dijk voorkomt nog steeds dat bij een dijkdoorbraak de hele Flevopolder onder water loopt. Door het sluiten van de beide sluizen wordt een mogelijke inundatie tot de helft van de Flevopolder beperkt. De beleefde (verbondenheid, de inrichting van de polder), inhoudelijke (informatiewaarde, samenhang met polderlandschap) én fysieke (gaafheid) kwaliteit van beide dijken zijn groot te noemen.

Verbeelding archeologische nederzetting

Tijdens de droogmaking van Oostelijk Flevoland zijn ten noordwesten van Swifterbant, waaronder bij de A6, sporen gevonden die wijzen op de aanwezigheid van een nederzetting in het begin van de Nieuwe Steentijd, ongeveer 4300 jaar voor Christus. Deze nederzetting bevond zich in een delta van geulen en krekens, onderbroken door rivierduinen die zijn ontstaan in de laatste ijstijd. Het is op deze hoger gelegen gronden waar de Swinterbant-mens een geschikte woonplek vond. Doordat dit landschap later werd afgedekt met een veenlaag, is het bijzonder goed bewaard gebleven. Na de inpoldering is op een aantal archeologisch belangrijke percelen met behulp van meanderende bos- en grasstroken de locatie van de oeverwallen, rivierduinen en krekens zichtbaar gemaakt in het landschap. Zo is met een landschapsarchitectonisch gebaar de ondergrondse cultuurhistorie bovengronds verbeeld.

Afbeelding 3.5 Meanderende bosstroken markeren de locatie van prehistorische nederzettingen

Afbeelding 3.6 Overzichtsk kaart cultuurhistorische waardevolle elementen (bron: Provincie Flevoland)

3.3 Autonome ontwikkelingen

In het hoofdrapport MER zijn alle autonome ontwikkelingen genoemd. Per ontwikkeling is beschreven wat het verwachte effect is op de aanleg van zonnepanelen langs de A6. Zie voor een kort overzicht tabel 3.1. Voor deze ontwikkelingen wordt alleen de dijkversterking meegenomen als autonome ontwikkeling, omdat de planuitwerkingsfase zo ver is doorgelopen dat er waarschijnlijk op korte termijn sprake is van een planologisch besluit. Over de andere ontwikkelingen is nog geen planologisch besluit genomen of ze zijn weinig relevant voor Energieproject A6, waardoor deze niet zijn meegenomen als autonome ontwikkeling. Wel is er mogelijk rekening gehouden met deze ontwikkelingen, zodat ze in de toekomst niet onmogelijk worden gemaakt. De dijkversterking heeft geen voorzienbare effecten op de beschreven cultuurhistorische waarden.

De wegverbreding van de A6 staat bijvoorbeeld momenteel 'on hold'. De afronding van de planuitwerkingsfase om het Tracébesluit vast te stellen en de realisatie van de wegverbreding is in afwachting van de oplossing rondom de stikstofproblematiek. Er is daarom nog geen planologisch besluit genomen. Daarom wordt de wegverbreding A6 Almere-Oostvaarders-Lelystad niet meegenomen als autonome ontwikkeling. In het voorkeursalternatief voor Energieproject A6 zon Lelystad is (ruimtelijk gezien) wel rekening gehouden met de realisatie van de wegverbreding. Bij de ontwikkeling van het Energieproject A6 zon Lelystad wordt rekening gehouden met de wegverbreding, zodat dit project in de toekomst niet onmogelijk wordt gemaakt.

Tabel 3.1 Ontwikkelingen in de nabijheid van het plangebied

#	Naam	Locatie
1	Wegverbreding A6 Almere-Oostvaarders	aansluiting 10 Lelystad - aansluiting 8 Almere-Oostvaarders
2	Dijkversterking IJsselmeerdijk	Houtribdijk tot aan de Ketelbrug
3	Realisatie 380 kV Diemen-Ens	Diemen - Ens (5 onderzoeksalternatieven mogelijk)
4	Gebiedsontwikkeling Zuiderhage, Lelystad	ten westen van de Lage Vaart en ten zuiden van Lelystad
5	Rondweg Lelystad-Zuid	zuidwestzijde van Lelystad, vanaf aansluiting 9 op de rijksweg A6, tot en met de huidige Westerdreef

4

EFFECTEN VAN HET DE BASISVARIANT (VKA) EN DE (INRICHTINGS)VARIANTEN

In dit hoofdstuk wordt onderzocht wat de milieueffecten zijn van de van de aanleg van zonnepanelen langs de A6 op het thema cultuurhistorische waarden. Het voorkeursalternatief wordt in dit MER als basisvariant beschouwd. Deze (inrichtings)varianten worden in het MER meegenomen als varianten op de basisvariant (VKA).

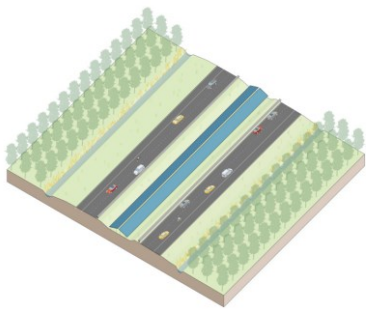
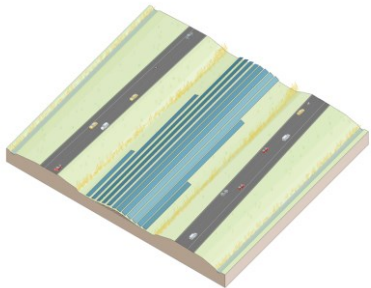
4.1 Specifieke kenmerken van het ontwerp voor het thema cultuurhistorische waarden

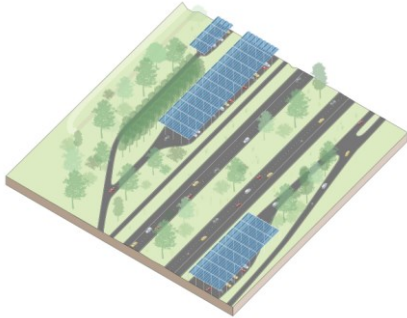
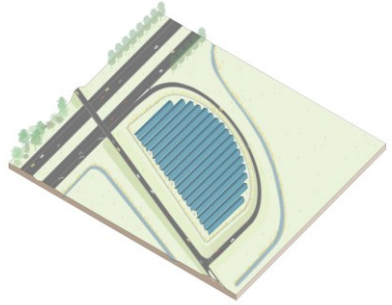
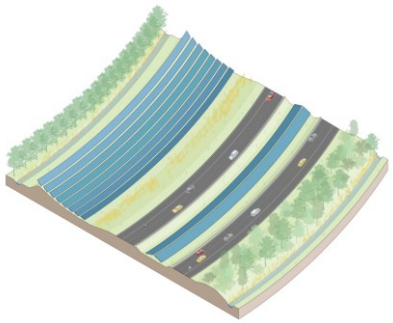
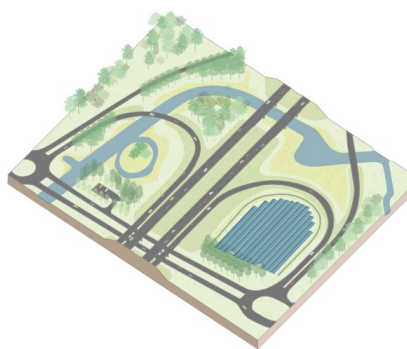
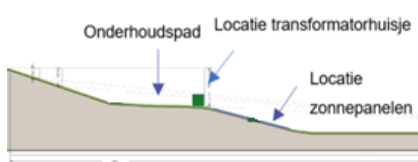
Voorkeursalternatief

De uitgebreide omschrijving van het principe-ontwerp en het proces om te komen tot het ontwerp is te vinden in de Notitie Voorkeursalternatief (ref: 140781/24-017.573).

Het project kent één alternatief, het voorkeursalternatief, dat het principe-ontwerp en het deelgebied IJsselmeerdijk omvat.

Tabel 4.1 Beschrijving van het voorkeursalternatief op hoofdlijnen

Locatie	Visualisatie
Algemene inrichting van de middenberm Op drie delen wordt de middenberm met een 'standaard' dak-opstelling ingericht. Deze delen zijn: ter hoogte van de Reigersplas, voor en na de Knardijk en bij de Boog om Lelystad. De 'standaard' dak-opstelling bestaat uit een symmetrisch dak met aan weerszijde minimaal 3 panelen in 'landscape' opstelling (ofwel in liggende opstellingswijze).	
Oostvaardersplassen De zonnepanelen bij de Oostvaardersplassen bevinden zich in de brede middenberm tussen aansluiting 8 en de Praamweg. Vanwege de beleving van het Nationaal Park Nieuw Land wordt de openheid behouden en wordt de bestaande obstakelvrije zone langs de snelweg gehandhaafd. Het karakter van het golvend lint komt zowel in de breedte als in de hoogte terug door middel van een op- en afbouwende golf van zonnepanelen. De maximale hoogte in het principe-ontwerp is 1 m boven het laagstgelegen wegdek.	

Locatie	Visualisatie
Verzorgingsplaatsen Ter plaatse van de verzorgingsplaatsen verspringt de golf van zon voor een korte tijd van de middenberm naar de verzorgingsplaatsen aan weerszijde van de snelweg. In het ontwerp zijn de zonnepanelen geplaatst op luifelconstructies boven de parkeervoorzieningen en tankstations. Op deze manier kan er optimaal gebruik gemaakt worden van de ruimte, zonder dat hierbij veel groen verloren gaat. De opgewekte stroom kan gebruikt worden voor de voorzieningen en de laadvoorzieningen op het terrein.	
Aansluiting 9 Aansluiting 9, ten zuiden van Lelystad, vormt het einde van een lange lijn met zon in de middenberm. De zuidelijke knoop is geschikt voor het aanleggen van zonnepanelen. Binnen de knoop wordt het veld zo efficiënt mogelijk ingericht, met een opstelling van 'standaard' dakjes evenwijdig aan de snelweg.	
Boog om Lelystad Bij de Boog om Lelystad is het golvende karakter van het lint nadrukkelijk aanwezig. Het zwaartepunt van het lint van zonnepanelen ligt hier in de binnenbocht. In een strook waar nu jonge populieren staan worden zonnepanelen voorgesteld. In zowel de breedte als de lengterichting ontstaat er een op- en afbouwende golf van zonnepanelen, waarbij een maximale hoogte van circa 6 m ten opzichte van het maaiveld wordt bereikt.	
Aansluiting 11 Aansluiting 11, ten noorden van Lelystad, is het laatste deel binnen het principe-ontwerp. Aansluiting 11 heeft een groen en waterrijk karakter, die behouden en waar mogelijk versterkt wordt met de toevoeging van een zonnepark aan de oostzijde van de snelweg. Bij de opstelling wordt uitgegaan van een dakjes-opstelling evenwijdig aan de snelweg, waarbij de trafo's zijn opgesteld aan de rechter zuidzijde.	
IJsselmeerdijk Er worden zonnepanelen in het ondertalud van de dijk geplaatst langs het traject bij de IJsselmeerdijk, waarbij de panelen de helingshoek van dijk volgen. Het betreft een traject van 5,5 km, waar cohorten van circa 300 m (op basis van de kavellengte) lang en 10 panelen hoog aangebracht worden. Tussen de cohorten zit circa 20 m open ruimte, waarbij de verkaveling van de polder aangehouden wordt. De zonnepanelen komen in de dijk te liggen, waardoor de cohorten één geheel vormen met de grasbekleding van de dijk. Hierdoor wordt landschappelijk gezien een strakke lijn met zonnepanelen gecreëerd.	

Varianten deelgebied Oostvaardersplassen

Variant 1: Smallere en lagere golf (aangepaste contour voor zon)

Voor deze variant zijn de bouwregels uit het principe-ontwerp als uitgangspunt genomen, maar is een landschappelijke optimalisatie doorgevoerd door aan weerszijden een rij minder panelen te plaatsen. Hierdoor wordt de contour voor zon versmald, blijft de golfvorm van de panelen in de middenberm behouden, en komt het hoogste punt lager uit, onder de hoogte van het laagste wegdek. Het weglaten van een rij panelen creëert extra ruimte voor landschappelijke inpassing, zoals een brede rietstrook. Hoewel deze variant meer ruimte biedt voor landschappelijke integratie, vermindert het opwekvermogen van het zonneveld door de kleinere hoeveelheid zonnepanelen.

Variant 2: Afgevlakte golf (aangepaste bouwregels voor zon)

In deze variant blijft de contour voor zonnepanelen en het opwekvermogen vergelijkbaar met het principe-ontwerp, maar het golvende lint van zonnepanelen is minder opvallend. Dit wordt bereikt door de panelen in een flauwere hoek te plaatsen en minder te variëren in hellingshoek, waardoor een traditioneler zonnepark in de middenberm ontstaat. De middelste rij panelen blijft iets hoger om zicht op de achterzijde te voorkomen, maar het hoogste punt blijft onder de hoogte van het laagste wegdek. De golfvorm is minder herkenbaar, waardoor de ruimtelijke impact kleiner is, en er is geen extra ruimte nodig voor riet of landschappelijke inpassing.

Variant deelgebied Boog om Lelystad

Variant 3: Meer golven en meer groen (aangepaste bouwregels voor zon)

De Boog om Lelystad combineert het beter zichtbaar houden van groen met het versterken van het golvende karakter van het zonneveld. De zonnepanelen volgen zowel de hoogteligging van de weg als landschappelijke kenmerken, wat resulteert in meerdere golven en een lager profiel over een grotere lengte. De golf blijft laag bij zichtlijnen naar Flevohout, hoogspanningsleidingen en de start van de geluidswand bij Buitenhof, wat het zicht op het achterliggende groen vergroot. Aanvullend worden heuvels aangebracht om het zicht op de zij- en achterkant van de panelen te voorkomen, waarbij minder grond nodig is dan in het principe-ontwerp. De contour voor de zonnepanelen blijft ongewijzigd, waardoor de opwekcapaciteit vergelijkbaar blijft, maar de hellingshoeken worden aangepast om de golven mogelijk te maken. Een sloot met rietoever dient als fysieke barrière en landschappelijke inpassing, waardoor hekwerken overbodig zijn. In deze variant wordt ook geen onderscheid gemaakt in de omgang met de middenberm. Hierdoor ontstaat een zonneveld dat zowel visueel aantrekkelijk is als functioneel efficiënt, met een sterke nadruk op landschappelijke integratie.

Varianten gehele tracé

Variant 4: inclusief hekwerken

In deze variant op het principe-ontwerp worden hekwerken geplaatst langs deelgebieden Boog om Lelystad, aansluiting 9 en enkele gebieden bij de Boog om Lelystad. De reden is om de kans op diefstal te verkleinen. Bij deelgebied Oostvaardersplassen worden de hekwerken niet langs de snelweg geplaatst maar alleen op plekken waar mogelijk mensen op kunnen komen om een zonnepaneel mee te nemen.

Variant 5: ecologische optimalisatie

In deze variant wordt getracht bestaande natuurwaarden te behouden en waar mogelijk te verbeteren. Daarbij wordt dichtbij het principe-ontwerp gebleven qua aantal panelen en wordt het ruimtelijke verhaal van het 'Golvende Lint van Zon' uit het principe-ontwerp aangehouden. In de midden- en buitenbermen wordt ingezet op het versterken van de dwarsrelatie over/onder de weg door met beplanting en het optimaliseren van landschappelijke inpassing en/of het beheer van de bermen. Op de knooppunten wordt gezocht naar de ecologisch meest passende en waardevolle landschappelijke inpassing. In het NNN-gebied aan de binnenbocht van de Boog om Lelystad wordt onderzocht of er mogelijkheden zijn om een waardevolle natuurlijke strook te combineren met zonnepanelen. Dit kan door optimalisatie van zontoetreding tot de bodem, het vormgeven van het maaiveld op een manier dat er een waardevolle ecologische variant ontstaat en het aanbrengen van vegetatie passend bij de wezenlijke kenmerken en

waarden van het natuurbeheertype. In deelgebied 'IJsselmeerdijk' wordt een kruidenrijk mengsel ingezaaid op de dijk.

4.2 Cultuurhistorische waarden

4.2.1 Beschrijving van de effecten

Generiek voor de basisvariant (VKA)

Verkaveling en hoofdstructuur

Omdat er tot de boog om Lelystad enkel in de middenberm en bij de rustplaatsen (met de plaatsing van luifelconstructies) wordt gewerkt, blijft de landbouwverkaveling onaangetast. Het effect op de beleving (continuïteit) van de open velden naar de weg, waarop de panelen wel invloed hebben, wordt behandeld in het deelrapport ruimtelijke kwaliteit. De herinnerbaarheid (als onderdeel van beleefde kwaliteit) en fysieke en inhoudelijke kwaliteit blijven intact. Er is binnen het thema cultuurhistorische waarden daarom geen voorzienbaar effect te verwachten op de historische percelering en daarmee de historische geografische elementen.

De A6

In de basisvariant (VKA) worden zonnevelden in de middenberm geplaatst. Hoewel dit invloed heeft op de A6 en de leidende ontwerpprincipes (doelmatig ontworpen middenberm, royaal wegprofiel), wordt het effect van de basisvariant (VKA) hierop reeds behandeld in het deelrapport ruimtelijke kwaliteit. De herinnerbaarheid van de weg en de daarbij horende polder in aanleg vallen hier ook onder. De aanleg van zonnepanelen in de bermen en de luifelconstructies bij de rustplaatsen hebben daarmee geen aanwijsbaar effect op de cultuurhistorische waarden van de A6 zelf; er wordt niets fysieks gewijzigd, de inhoudelijke kwaliteit als weg blijft gelden.

Hoofdstructuren en laanbeplanting

Omdat er in het deelrapport ruimtelijke kwaliteit reeds in wordt gegaan *op zicht* op de polderparkwegen/het poldercarré met beplantingsstructuren, zal in dit deelrapport enkel het effect worden beschreven op de mogelijke doorsnijding van cultuurhistorische structuren die hiermee samenhangen. De A6 gaat als viaduct over de Larserweg heen, maar er vinden in de context van A6 zon geen ingrepen plaats die fysiek effect hebben op deze weg en andere polderparkwegen of wegen van het poldercarré. Omdat er ter plaatse van de Larserweg niets verandert ten opzichte van de referentiesituatie heeft de ingreep ook geen invloed op de zeldzaamheid, representativiteit of ensemblewaarde (inhoudelijke kwaliteit) of de herinnerbaarheid (als onderdeel van de beleefde kwaliteit). Er wordt daarom geen effect voorzien van het project op de historisch geografisch waardevolle hoofdstructuren met laanbeplanting.

Lage vaart

Omdat er ook ter plaatse van de Lage Vaart enkel ingrepen plaatsvinden in de middenberm, blijft deze historisch geografische structuur onaangeraakt. Er wordt om die redenen geen effect van A6 zon op het historisch geografisch waardevolle element de Lage Vaart verwacht. De herinnerbaarheid en fysieke en inhoudelijke kwaliteit worden niet aangetast.

Dijken

De panelen die voorgenomen zijn op de IJsselmeerdijk doen niet af aan de inhoudelijke kwaliteit van de dijk (de functie en informatiewaarde worden niet aangetast), maar er is wel sprake van aantasting van de fysieke kwaliteit door de verstoring van het open en groene dijprofiel, en hiermee ook de historisch geografische elementen in het plangebied. Ter plaatse van de Knardijk vinden er geen ingrepen plaats die de inhoudelijke en fysieke kwaliteit van dit element beïnvloeden. De zichtbaarheid van de dijk wordt ondervangen in het deelrapport ruimtelijke kwaliteit.

Verbeelding archeologische nederzetting

Er zijn geen zonnepanelen of andere ingrepen gepland in de buurt van de Swifterbantbosjes. Zodoende is er geen sprake van aantasting op fysieke en inhoudelijke kwaliteit en herinnerbaarheid van dit cultuurhistorisch waardevol element.

Varianten 1 t/m 3

Er zijn op dit detailniveau geen verschillen te identificeren tussen het effect van de basisvariant (VKA) en de overige varianten op de beleefde, inhoudelijke en fysieke kwaliteit van de historisch geografisch waardevolle elementen in het plangebied.

Variant 4 voor het gehele tracé inclusief hekwerken

Dit ontwerp is gelijk aan de basisvariant (VKA), met als aanvulling de plaatsing van hekwerk waar de zonnepanelen niet worden beschermd door een watergang of weg. Ten aanzien van historisch geografische waardevolle elementen treedt er geen negatiever effect op de beleefde, inhoudelijke en fysieke kwaliteit van de historisch geografische waardevolle elementen dan in de basisvariant (VKA).

Variant 5 voor het gehele tracé ecologische optimalisatie

Dit ontwerp is gelijk aan de basisvariant (VKA), met als aanvulling dat er aangesloten wordt bij aanwezige ecologische waarden door bestaande groenstructuren uit te breiden en nieuwe beplanting aan te brengen. Ter plaatse van de IJsselmeerdijk wordt gekozen voor een kruidenrijk mengsel op het dijkprofiel. Er is bij deze maatregel geen sprake van een negatievere aantasting van de beleefde, inhoudelijke en fysieke kwaliteit van de historisch geografische waardevolle elementen dan in de basisvariant (VKA).

4.2.2 Beoordeling van de effecten

Generiek voor de basisvariant (VKA)

Ter plaatse van de IJsselmeerdijk worden panelen geplaatst op het open en groene talud van de dijk. Het effect is niet onomkeerbaar, maar wel degelijk negatief voor de beleefde, inhoudelijke en fysieke kwaliteit van de genoemde dijk. Het effect van de basisvariant (VKA) op het thema cultuurhistorische waarden, bestaande uit de historisch geografisch waardevolle elementen, wordt daarom als negatief (-) beoordeeld.

Varianten 1 t/m 5

Er zijn op dit detailniveau geen verschillen te identificeren tussen de basisvariant (VKA) en de overige varianten. Het effect op de cultuurhistorische waarden wordt als negatief (-) beoordeeld.

4.3 Samenvatting effecten

Vanwege aantasting van de fysieke kwaliteit van de IJsselmeerdijk en het gegeven dat de overige varianten geen verzachtend effect hebben ten opzichte van de basisvariant (VKA) is er bij elke variant besloten tot een negatieve (-) effectbeoordeling op het thema cultuurhistorische waarden.

Tabel 4.2 Effectbeoordeling thema cultuurhistorische waarden

Criterium	Varianten					
	basisvariant (VKA)	variant 1	variant 2	variant 3	variant 4	variant 5
Cultuurhistorische waarden	-	-	-	-	-	-

5

MITIGATIE EN COMPENSATIE

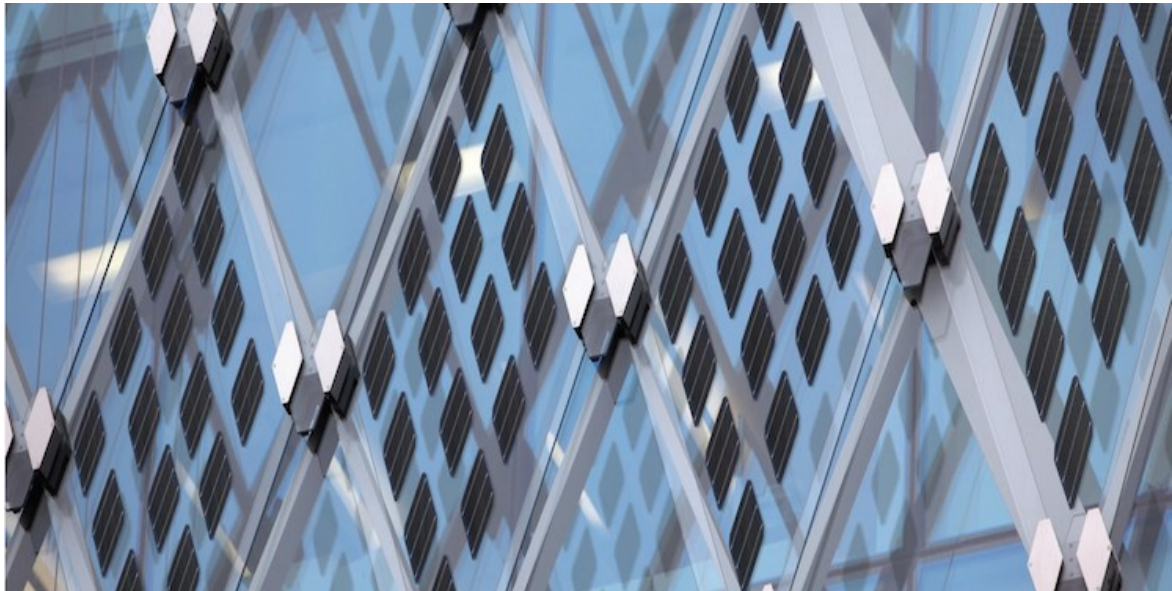
In dit hoofdstuk wordt onderzocht welke maatregelen de effecten op het thema cultuurhistorische waarden kunnen verminderen.

5.1 Inzet van maatregelen

5.1.1 Cultuurhistorische waarden

Om de effecten op de fysieke kwaliteit van de IJsselmeerdijk te kunnen mitigeren zou gekozen moeten worden voor een 'transpanter' ontwerp. Transparantie zou enerzijds kunnen worden bereikt door een lagere dichtheid aan panelen, in een opstelling die meer openheid toelaat. Anderzijds zou er onderzoek kunnen worden gedaan naar de mogelijkheid om letterlijk transparante panelen toe te passen, die de fysieke kwaliteit van het groene, doorgaande talud minder verstoort, zie onderstaande afbeelding. Het effect zou door aanhoudende verstoring echter nog steeds als negatief (-) moeten worden beoordeeld.

Afbeelding 5.1 Transparante zonnepanelen (bron: Rebor (2025))

5.2 Effectbeoordeling na toepassen maatregelen

Tabel 5.1 Samenvatting effectbeoordeling na toepassen maatregelen

Criterium	Beoordeling	
	Zonder maatregel	Met maatregel
Cultuurhistorische waarden	-	-

6

MONITORING EN EVALUATIE

In dit hoofdstuk komen eventuele onzekerheden met betrekking tot het thema cultuurhistorische waarden naar voren. Daarnaast wordt beoordeeld wat het gevolg is van deze onzekerheden.

6.1 Leemten in kennis

Er zijn geen leemten in kennis vastgesteld die uit dit deelrapport volgen.

6.2 Monitoring

Er zijn geen punten met betrekking tot monitoring vastgesteld die uit dit deelrapport volgen.

6.3 Evaluatie

Er zijn geen evaluatiemaatregelen vastgesteld die uit dit deelrapport volgen.

